

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2018. október 26-i rendes ülésére

Tárgy: A helyi közművelődési feladatokról szóló 41/2011. (IX. 12.) önkormányzati rendelet felülvizsgálata

Előterjesztő: Szabó Loránd polgármester

Készítette: Önkormányzati Iroda

Tárgyalta: Humán Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott: Somlai Adrienn ügyvezető, Tinódi Ház Nonprofit Kft.

Készítő részéről ellenőrizte:
dr. Farkas-Szabó András irodavezető, Önkormányzati Iroda

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte: -

Törvényességi szempontból ellenőrizte:
dr. Szabó Péter jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Az önkormányzati törvény értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartozik a kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme, illetve a helyi közművelődési tevékenység támogatása. Ágazati szinten a részletszabályokat a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény határozza meg. Ezen törvény felhatalmazása alapján alkotta meg Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 41/2011. (IX. 12.) önkormányzati rendeletét a helyi közművelődési feladatokról, mely a korábbi azonos tárgyú helyi jogszabályt váltotta fel hét évvel ezelőtt.

A hatályos rendelet még nem került módosításra, így mindenképpen aktualizálásra szorul, de egy átfogó törvénymódosítás miatt teljes felülvizsgálat szükséges, amit az idei közművelődési érdekeltség-növelő pályázat is feltételként szabott.

I. A közművelődési alapszolgáltatások helyben biztosított körének meghatározása

A közművelődési törvényt módosító 2017. évi LXVII. törvény ugyanis alapjaiban szabályozta újra a települési önkormányzatok közművelődési tevékenységének kereteit. A törvény egyik új szakasza (83/A. §) kimondja, hogy a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, a törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján – amennyiben a településen működik, a Közművelődési Kerekasztallal és a települési nemzetiségi önkormányzatokkal való egyeztetést követően - rendeletben határozza meg az **ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét**, valamint **feladatellátásának formáját, módját és mértékét**. A rendelet tervezetét egyeztetni kell a települési nemzetiségi önkormányzatokkal.

A közművelődési törvény változatlanul deklarálja, hogy a települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása, melyet

- a) a közművelődési alapszolgáltatások - a települési önkormányzat eltérő adottságaira figyelemmel történő - megszervezése,
- b) a közművelődési tevékenységet folytatók pénzügyi támogatása, valamint
- c) a közművelődés törvényben szabályozott helyi lakossági képviseletének biztosítása révén lát el.

A törvénymódosítással új elemként kerül bevezetésre a közművelődési alapszolgáltatás jogintézménye. A közművelődési alapszolgáltatások a következők:

- a) művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása *(ez kötelező minden önkormányzatnak)*,
- b) a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,

- c) az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása,
- d) a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása,
- e) az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása,
- f) a tehetséggondozás- és -fejlesztés feltételeinek biztosítása, valamint
- g) a kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

A fentiek közül minden önkormányzatnak meg kell szerveznie az a) pont szerinti alapszolgáltatást. Ennek keretében a művelődő közösségnek rendszeres és alkalomszerű művelődési vagy közösségi tevékenysége végzésének helyszínét biztosítja, a művelődő közösség számára bemutatkozási lehetőségeket teremt, fórumot szervez – ha az adott településen működik – a Közművelődési Kerekasztal bevonásával, a művelődő közösségek vezetőinek részvételével, ahol a művelődő közösségek megfogalmazhatják a feladatellátással kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat. A további szolgáltatások biztosítását illetően a törvény lakosságszám alapján differenciál. 1000 fő lakosságszám felett a kötelezőn felül további egy alapszolgáltatást kell megszervezni, 5000 fő felett pedig további kettőt. A megyei jogú városok és fővárosi kerületek a közművelődési alapszolgáltatások teljes körét kötelesek biztosítani.

A törvényi lista alapján a helyi rendeletben pontosan meg kell jelölni, hogy a dombóvári önkormányzat mely alapszolgáltatásokat biztosítja és milyen módon, figyelemmel is idén nyáron napvilágot látott, a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről szóló 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendeletre. Ez részletesen kifejti az egyes alapszolgáltatások megkívánt tartalmát, valamint ahhoz kapcsolódóan az elvárt képzettséggel vagy tapasztalattal rendelkező szakember biztosítását a feladatot ellátó részéről. A rendelet a hiányzó tárgyi követelmények teljesítésére 2020. január 1-ig, a személyi feltételek abszolválására 2021. január 1-ig ad átmeneti felmentést.

A végrehajtási rendelet a közművelődési alapszolgáltatást nyújtó részére előírja minden év március 1-jéig éves szolgáltatási terv készítését.

II. A közművelődés helyi intézményi formájának meghatározása

A közművelődési alapszolgáltatások hozzáférhetőségének érdekében a törvény meghatározza a közösségi művelődés intézményrendszerének működésével kapcsolatos alapelveket, valamint részletesen szabályozza a közösségi művelődési intézmény típusait, meghatározza azok minimum-követelményeit.

Az önkormányzatok az alapszolgáltatások folyamatos hozzáférhetősége érdekében kötelesek **közösségi színteret** vagy **közművelődési intézményt** biztosítani, városi önkormányzat esetében az utóbbit.

Közösségi szintér a települési közösségi művelődés szervezése, a közművelődési alapszolgáltatás biztosítása érdekében fenntartott, működtetett vagy erre a célra alkalmassá tett és üzemeltetett, *jogi személyiséggel nem rendelkező* intézmény vagy egyéb létesítmény, helyiségegyüttes, épület.

A **közművelődési intézmény** fenntartója, működtetője lehet az állam, települési önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, önkormányzati társulás, de akár közművelődési megállapodás keretében egyház, egyéb szervezet vagy magánszemély is. Eddig nem volt jogszabályban rögzítve, de most már a törvény egyértelműen kimondja, hogy az állam, a települési önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat vagy az önkormányzati társulás által fenntartott közművelődési intézmény *költségvetési szervként* működik. A közművelődési intézmény típusa szerint lehet művelődési ház, művelődési központ, kulturális központ, többfunkciós művelődési intézmény, népfőiskola, népi kézműves alkotóház, szabadidőközpont, valamint gyermek-, illetve ifjúsági ház. A törvény előírja, hogy a közművelődési intézmény nevének megfelelően utalnia kell a törvényi intézménytípusra, illetve a több feladatot biztosító intézmények (így a művelődési ház, valamint a művelődési központ) esetén azt is, hogy vezetőjének szakirányú felsőfokú végzettséggel kell rendelkeznie.

III. Közművelődési megállapodással történő feladatellátás

A települési önkormányzat a közösségi szintér vagy közművelődési intézmény fenntartójaként, vagy **a közösségi szintér vagy közművelődési intézmény működtetésére irányuló közművelődési megállapodásban biztosítja**, hogy a településen a lakosság önszerveződő közösségei megfelelő rendszerességgel és időtartamban vehessék igénybe a közösségi szintér vagy közművelődési intézmény által biztosított közművelődési alapszolgáltatásokat, és az igénybevétel idejére a jogszabályban meghatározott működési feltételek rendelkezésre álljanak.

Az új törvényi rendelkezés pontosítja a közművelődési megállapodás tartalmára vonatkozó szabályokat. A közművelődési megállapodásnak tartalmaznia kell:

- a) a biztosítandó közművelődési alapszolgáltatások körét és azok díját,
- b) a közművelődési alapszolgáltatások biztosításával kapcsolatban a helyi lakossággal és annak önszerveződő közösségeivel történő kapcsolattartás elveit, főbb szempontjait,
- c) a közművelődési alapszolgáltatásokban érintettek körét,
- d) a helyi lakosság és annak önszerveződő közösségei által ingyenesen vagy térítési díjért igénybe vehető közművelődési alapszolgáltatásokat,
- e) a közművelődési alapszolgáltatás igénybevételi lehetőségeinek minimális időtartamát és rendszerességét, a közösségi szintér vagy közművelődési intézmény közművelődési célú minimális nyitva tartását,
- f) a megállapodás személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeit, valamint
- g) közművelődési alapszolgáltatások biztosításában közreműködőktől megkívánt szakképzettséget.

IV. A közművelődés helyi lakossági képviselete

A törvény szerint a közművelődés helyi, lakossági képviselete érdekében településenként, legfeljebb hároméves időtartamra egy-egy Közművelődési Kerekasztal alakítható, melyet azok a közművelődési célú egyesületek hozhatnak létre, melyeknek bejegyzett székhelye az adott település, s amelyeknek legfelsőbb szerve írásos határozatban jelzi ez irányú szándékát. A Közművelődési Kerekasztal elsődlegesen a lakossági igények megjelenítésének, a kulturális érdekérvényesítésnek és a közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásának rendszeres és folyamatos helyi fóruma. A Közművelődési Kerekasztal tagja lehet minden jogi személyiséggel rendelkező, helyben működő közművelődési civil szervezet, valamint a helyi közművelődést támogató gazdasági vállalkozás képviselője. A Közművelődési Kerekasztal működési feltételeit tagjai biztosítják.

A Közművelődési Kerekasztal

- a) véleményt nyilváníthat, és javaslatot tehet a település közművelődési tevékenységével kapcsolatos valamennyi kérdésben,
- b) az önkormányzat által közművelődési célra biztosított pénzügyi támogatás felhasználását és a vagyoni eszközök célszerű használatát a vonatkozó döntések, illetve az éves önkormányzati költségvetési tervet és a zárszámadás alapján figyelemmel kíséri, véleményezi,
- c) elősegíti a különböző közművelődési szervezetek együttműködését.

A Közművelődési Kerekasztal létrejötte tehát nem önkormányzati döntés függvénye, azt a helyi közművelődési szervezetek hozhatják létre, amit az önkormányzat nyilvánvalóan csak szorgalmazni tud.

A fentiek alapján a meglévő rendelet módosítása helyett új helyi jogszabály megalkotása indokolt, már csak azért is, mert a törvénynek új az önkormányzati rendeletalkotásra felhatalmazó rendelkezése. A tervet előkészítése megkezdődött a Tinódi Ház Nonprofit Kft. közreműködésével, azt elfogadás előtt egyeztetni kell a dombóvári nemzetiségi önkormányzatokkal is.

A helyi közművelődési feladatellátás rendszere megfelel a törvénynek, átalakítási kényszer nincs, illetve a Tinódi Ház kapcsán kell abban állást foglalni, hogy ahhoz melyik intézménytípust rendeljük hozzá (értelemszerűen a művelődési ház vagy a művelődési központ jöhet szóba), amit az elnevezésének is tartalmazni kell (pl. Tinódi Ház Művelődési Központ). Ez nem jelenti azt, hogy a Tinódi Ház Közművelődési Nonprofit Kft. cégnevét is módosítani kellene.

Az új rendelet elfogadására a Képviselő-testület novemberi ülésén kerülhet sor, és azt követően a decemberi ülésen történhet meg a közművelődési megállapodás megújítása az új rendelkezéseknek megfelelően.

Határozati javaslat
a helyi közművelődési feladatokról szóló új önkormányzati rendelet
megalkotásáról

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi közművelődési feladatokról szóló 41/2011. (IX. 12.) önkormányzati rendelet felülvizsgálata alapján megállapítja, hogy új önkormányzati rendelet megalkotása szükséges, és elrendeli a rendelettervezet Képviselő-testület elé terjesztését a novemberi rendes ülésre a szükséges egyeztetések lefolytatása után az alábbi szempontok figyelembevételével:

- a) Az önkormányzat által biztosított - a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény szerinti - közművelődési alapszolgáltatások körét a törvényre és a 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendeletben meghatározott személyi feltételekre figyelemmel kell meghatározni.
- b) A közművelődési alapszolgáltatások igénybevételéről a Képviselő-testület elsődlegesen változatlanul közművelődési intézmény működtetésére irányuló közművelődési megállapodás útján gondoskodik, önálló közművelődési intézményt nem tart fenn.
- c) A Tinódi Ház tekintetében a közművelődési intézménytípust a biztosított közművelődési alapszolgáltatásokra tekintettel kell megjelölni.

Határidő: 2018. novemberi rendes ülés

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős: Önkormányzati Iroda

Szabó Loránd
polgármester